

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.042/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Korponai István ügyvéd ügyintézése mellett a Korponai Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve, címe felperesnek, a dr. Kiss Ferenc Kálmán ügyvéd (címe) ügyintézése mellett az UNION Vienna Insurance Group Biztosító Zrt. (címe) által képviselt **MABISZ (címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5.P.20.306/2008/58. számú ítélete ellen a felperes részéről 60. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő marasztalás tőkeösszegét 1 219 221 (egymillió-kétszáztizenkilencezer-kétszázhuszonegy) Ft-ra, továbbá az alperes által fizetendő perköltség összegét 94 893 (kilencvennégyezer-nyolcszázkilencvenhárom) Ft-ra felemeli, a felperes által megtérítendő kereseti illeték összegét 398 240 (háromszázkilencvennyolcezer-kétszáznegyven) Ft-ra leszállítja, egyebekben pedig helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 25 % általános forgalmi adót tartalmazó 50 007 (ötvenezerhét) Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 126 347 (százhuszonhatezer-háromszáznegyvenhét) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes kizárólagos tulajdonát képezi a **k.-i xxx.** hrsz. alatt felvett presszó megnevezésű 486 m² alapterületű ingatlan, ahol „**KG**” néven éjjel-nappal nyitva tartó presszót üzemeltetett.

2007. április hó 19. napján éjfél után egy lengyel állampolgár által vezetett tehergépkocsi behajtott a faszerkezetű épületbe, mely épület megdőlt, életveszélyessé vált, emiatt annak lebontását el is rendelték; ennek költsége 300 000 Ft volt.

Az elbontott faház kb. 15 évvel ezelőtt épült szabadon álló beépítési módon, 30 cm magas betonlábazatra, 7,8x6,5 méter befoglaló mérettel, annak hasznos alapterülete 48,00 m², belmagassága 2,5 méter, a tetőgerinc magasság pedig 4,4 méter volt. Határoló falainak vázszerkezete: 2,5/5 cm méretű léckeretekbe rögzített 5 cm vastag hungarocell, belül 0,5 cm vastag préselt pozdorjalap, kívül pedig 10 cm széles és 1-2,5 cm vastag fenyő széldeszka borítás, kívül-belül a megfelelő favédelemmel, festéssel. Az épület közművei elektromos és földgázvezeték, ivóvíz és szennyvízcsatorna voltak, abban egy gázkonvektor biztosította a fűtést. Nyílászárói hagyományos faszerkezetűek, a fogyasztótér fel volt szerelve a megfelelő kiszolgáló és fogyasztópultokkal, és két WC-vel és három fali kézmosóval. Ezek padlóburkolata metlachi volt, oldalfalai csempézettek. Az épületet felújítására, így három darab nyílászáró cseréjére, a WC-k, kézmosók teljes cseréjére új szerelvényezéssel, WC-k oldalfalainak csempézésére, bárpult építésére, gipszkarton álmennyezet szerelésére, villanszerelésre, spotlámpák szerelésére, festésre és mázolásra 2007. január hónapban került sor 783 604 Ft anyagköltséggel és cca. 5-600 000 Ft munkadíjjal. A faház káridőponti újraépítési költsége 3 562 896 Ft volt, forgalmi értéke 3 000 000 Ft, míg az 30 %-os avulással számított műszaki értéke 2 494 027 Ft.

A felperes új épületet épített a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően; a használatbavételi engedély kiadását követően 2007. november hó 23. napja óta újra üzemelteti a vendéglátóhelyet. A jelenlegi épület egy hagyományos technológiájú vendéglátó funkciójú épület, ami beton alapra téglafalazattal épült, befoglaló méretei 7,19 méter szélesség, 10,53-12,61 méter hosszúság. Az épületben kialakításra került fogyasztótér, söntés, raktár, öltöző, személyzeti, férfi és női WC, valamint több előtér összesen 57,38 m² alapterülettel. Szükség volt közlekedésbiztonsági terv készítésére is 60 000 Ft költséggel.

A károkozó gépjármű üzembentartója az „**E.-T.**” **J.K.** nevezetű I.országi székhelyű gazdasági társaság. A felperes 2007. április hó 20. napján a káreseményt az alperes felé bejelentette, ahol is közölték, hogy a káreseményt az UNION Vienna Insurance Group Biztosító Zrt-hez kell bejelenteni, mint a károkozó gépjármű külföldi felelősségbiztosítója levelezőpartnerének. Az **U. B.** Zrt. az épület műszaki értékét 3 058 256 Ft-ban állapította meg a kár bekövetkezésekor, melyből levont 30 %-ot műszaki avultság miatt és 2 140 779 Ft-ot utalt át a felperes részére. Az épületben található megrongálódott ingóságok ellenértékeként 686 910 Ft-ot fizettek ki a felperesnek.

A felperes módosított keresetében az alperest elsődlegesen 7 855 968 Ft kártérítés és ennek 2007. április hó 19. napjától járó késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni. A felperes ennek során az újjáépítés 9 696 747 Ft-os

költségéből csupán az épületkárra eddig kifizetett 2 140 779 Ft-ot vont le, és ahhoz hozzászámította a bontás 300 000 Ft-os költségét. Másodlagosan 3 325 413 Ft-ban kérte marasztalni az alperest, amelyből 859 221 Ft az épületkár összege, míg a különbözet az indokolt és szükségszerűen felmerült többletköltsége. A felperes harmadlagos kereseti kérelme 7 850 000 Ft megfizetésére irányult. Minden esetben a káresemény bekövetkeztétől, azaz 2007. április hó 19. napjától érvényesítette a késedelmi kamatkövetelését. A felperes arra hivatkozott, hogy a tűzoltóság hozzájárulásának hiányában szükségszerű volt a hagyományos szerkezetű épület megépítése, ezért az őt ért vagyoni hátrány kiküszöböléséhez az építés indokolt költségének a megfizetése szükséges.

Az alperes a felperes keresetének a jogalapját elismerte, összecszerúságát viszont vitatta, mert a felperes kára a pert megelőző kifizetéssel megtérült. Emiatt a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az újjáépítés azon költségéből, ami a faház esetében is felmerült volna, le kell vonni az avulásra eső értéket, mert a felperes nem követelhet többet a faház káresetkori értékénél.

Az elsőfokú bíróság az 58. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 713 248 Ft tőkét kártérítés címén és annak 2007. április hó 19. napjától járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, perköltség címén 35 660 Ft + áfa ügyvédi munkadíjat és 10 000 Ft szakértői díjat, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 428 562 Ft le nem rótt kereseti illetéket és az alperesnek 300 000 Ft + áfa perköltséget ügyvédi díjként.

Határozatának indokolása szerint a felperest kártérítés címén a faház újjáépítésének a költsége illette meg, ezt csökkentve 30 %-os avultsággal, amihez hozzászámítandó a bontás és a közlekedési terv költsége. Az így kapott teljes kártérítési összegből le kellett vonni a felperesnek a pert megelőzően kifizetett összeget, és a különbözetben marasztalta az alperest. Az a felperes saját döntése volt, hogy új presszót építtet, amely döntéssel vállalta az akkor hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő építmény létrehozásával járó költségeket. Ezekért a többletköltségekért az alperes felelőssége nem áll fenn, mert az kárnak nem minősíthető, továbbá hiányzik az okozati összefüggés is, így erre a helytállási kötelezettség nem is terjed ki. Ellenkező esetben a felperes nagyobb értékhez jutna, mint amivel a káresemény előtt rendelkezett.

A felperes nagyobb részben lett pervesztes, ezért őt ezzel arányosan marasztalta az elsőfokú bíróság a le nem rótt kereseti illetékben, továbbá a feleket a saját pervesztességük okán önállóan kötelezte az ellenfél javára perköltség fizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte a másodlagosan érvényesített kereseti kérelme szerint, így az alperes marasztalásának tőkeösszegét 3 325 413 Ft-ra kérte felemelni, valamint őt 392 780 Ft + áfa ügyvédi munkadíj és a teljes szakértői díj, mint perköltség iránti követelésében marasztalni, egyúttal kérte mérsékelni az alperesnek fizetendő perköltség és a megtérítendő kereseti illeték összegét. Vagylagosan a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását

kérte a per újabb tárgyalására és újabb határozat meghozatalára. Fellebbezése indokaként a felperes arra hivatkozott, hogy az őt ért kár összege minimálisan az épület forgalmi értékével azonos, amelyet 3 000 000 Ft-ban határozott meg a szakértő. A felperes az őt terhelő kárenyhítési kötelezettségének azzal tett eleget, hogy új épületet épített, ahol a tevékenységét tovább tudta folytatni, ezzel összefüggésben pedig értékelnie kellett volna az elsőfokú bíróságnak, hogy faház építésére ekkor már nem volt lehetőség. A hagyományos szerkezetű épület építésének költségét azért indokolt számára megtéríteni, mert ezzel kerül olyan helyzetbe, mintha őt kár nem is érte volna. Téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, amely szerint a 2 134 027 Ft többletköltség iránti igényét megalapozatlannak találta, mert ez a felperes kárenyhítési kötelezettségének körébe tartozik, ahogy az a megállapítás is, hogy a felperes saját maga vállalta fel az új épület létrehozását, ezért ez nem áll okozati összefüggésben a káreseménnyel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségében való marasztalását kérte, vitatva a felperes által állított okozati összefüggés meglétét, valamint a költségek kárenyhítési kötelezettség körébe tartozását.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a bontási és közlekedési terv készítésével felmerült költségekben marasztaló, az alperest önállóan perköltség megfizetésére kötelező, valamint a felperes keresetét a nem kifogásolt mértékben elutasító rendelkezéseket. Az ítélet tábla a fellebbezést részben alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges terjedelemben feltárta, ezért az ítélet tábla a felperes fellebbezésével ellentétben nem látott okot az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezésére. A kellő mértékben feltárt tényállásból azonban az elsőfokú bíróság részben téves jogi következtetésre jutott.

A Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A perben nem volt vitatott, hogy az eredeti állapot helyreállítása nem lehetséges, ugyanis presszó céljára újonnan létesített faház nem elégíti ki az annak tűzállóságával szemben támasztott követelményeket. A polgári jogi kártérítési felelősség egyik célja, hogy vagyoni károkozás esetén a károsultat olyan helyzetbe hozza, mintha a kár be sem következett volna. Mivel ez az eredeti állapot helyreállításával nem volt biztosítható, a felelős személyt a kár megtérítésére kell kötelezni, ami az előbb írtak okán pénzbeli kártérítéssel történhet. Ennek összegének meghatározásakor pedig a megsemmisült épület forgalmi értékéből kell kiindulni, s nem az elsőfokú bíróság által alapul vett avultatott műszaki értékből. A perben eljáró szakértő a faház forgalmi értékét 3 000 000 Ft-ban határozta meg, ezért a felperest annak megsemmisülése miatt ilyen összegű, ún. *damnum emergens* típusú kár érte, nem pedig a tényleges forgalmi értéknél alacsonyabb összegben meghatározott, az avultság miatt 30 %-kal csökkentett műszaki értéknek megfelelő összegű kár (2 494 027 Ft).

Erre tekintettel a felperes helyesen állította a fellebbezésében, hogy az ingatlanvagyonában ténylegesen bekövetkezett kár - szerinte minimálisan - ezzel a 3 000 000 Ft-tal egyenlő, így alappal tartott igényt a két összeg különbözetére (505 973 Ft).

A felperes ezt meghaladóan 2 134 027 Ft „szükségszerű többletköltség”, mint kár megtérítésére is kérte kötelezni az alperest. Ez a költség azonos a **L. Gy.** igazságügyi szakértő perben beszerzett alapszakvéleményének 7.13-17. pontjaiban részletezettekkel, nevezetesen a zárt parkoló és ehhez tartozó kerítés, az új épületben kiépített öltöző, mosdó, személyzeti és vendég-WC-k és az ehhez tartozó előtér, a szomszéd felőli tűzfal tűzvédelme, továbbá a járda, valamint a fogyasztótér akadálymentesítése kiépítésének 2 106 192 Ft-os költségével. A másodlagos kereseti kérelem teljesítésére irányuló fellebbezés e tekintetben nyilvánvaló elírást tartalmazott, mert az elsőfokú bíróság előtt a 29. sorszám alatt előterjesztett másodlagos kereseti kérelem a „szükségszerűen felmerült többletköltség” címén érvényesített követelést 2 466 192 Ft-ban határozta meg, ami egyenlő az elsőfokú bíróság által ebből megítélt 360 000 Ft-tal és a fentebb részletezett 2 106 192 Ft-tal.

Az új épület létrehozása során felmerült és szükségszerűnek minősített költségek megtérítésére irányuló kereseti követelést elutasító elsőfokú bírósági döntéssel az ítélet tábla egyetértett. A felperes dologi kára a faház értékének megfizetésével megtérül, ezért a magasabb műszaki színvonalat képező épület létrehozása során ezt meghaladóan felmerült építési költséget nem háríthatja át az alperesre, mert ez a káronszerzés tilalmába ütközne, a káresemény előtti állapothoz képest ugyanis gazdagodást eredményezne a felperes oldalán, ami a kártérítés reparációs funkciójával nem egyeztethető össze. A szakértő által szükségszerűnek minősített költségek az új épület létrehozásának egyéb költségeihez képest nem esnek olyan privilegizált megítélés alá, hogy azok az előbb írtak ellenére mégis átháríthatóak lennének az alperesre. Ezek a költségek a felperes azon döntésének a következtében merültek fel, hogy a megsemmisült faház helyébe egy új, a megváltozott követelményeket kielégítő épület megépítésére kerül sor. Az építési szabályok időközben történt megváltozásáért az alperes nem tehető felelőssé, így egyrészt hiányzik az az okozati összefüggés (adekvát kauzalitás), ami e tekintetben az alperes helytállási kötelezettségét megalapozná, másrészt a faházhoz képest magasabb költségen létrehozott hagyományos szerkezetű, nagyobb alapterületű, műszaki paramétereiben kedvezőbb tulajdonságú épület magasabb értéket is képvisel, így ez kárnak nem is tekinthető, hiszen a felperes vagyonának a részét képezi.

Az ítélet tábla a leírtak miatt az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes marasztalásának a tőkeösszegét 505 973 Ft-tal felemelte, ahogy ezzel arányosan az alperes által fizetendő perköltség összegét is (a felperes nagyobb arányú pernyertességéhez bruttó 76 201 Ft ügyvédi munkadíj és a felperes által előlegezett szakértői díjból 18 692 Ft tartozik, e kettő együtt 94 893 Ft), továbbá leszállította a felperes által megtérítendő kereseti illeték összegét. Az ítélet tábla az alperes javára megítélt perköltség összegét nem változtatta meg, mert az alperes kisebb arányú pernyertességéhez 331 837 Ft + áfa ügyvédi munkadíj tartozik, amely összeg meghaladja az elsőfokú bíróság által az alperes javára megállapított perköltség összegét,

ezért ezt mérsékelni sürgősségtelen volt. Az ítélet tábla egyetértett az alperessel abban a kérdésben, hogy a felperes fellebbezésében hivatkozott BH 1993/570. szám alatti jogeset a perbeli jogvitára nem alkalmazható, ezért arra nem is volt figyelemmel.

Az alperes a nagyobb arányú pernyertessége ellenére őt a felperes javára perköltségben marasztaló ítéleti rendelkezés ellen fellebbezést nem terjesztett elő, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részben nem érintette. Ennek ellenére felhívja az elsőfokú bíróság figyelmét arra, hogy részleges pervesztesség esetén nem a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, hanem a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kell rendelkezni a perköltség viseléséről. E törvényhely szerint részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz; ha a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincsen számottevő különbség, a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét. Emiatt helytelen az az elsőfokú bíróság által alkalmazott megoldás, amely szerint külön-külön állapította meg mind a felperes, mind az alperes oldalán a részleges pernyertességéhez igazodó perköltséget, és ebben külön-külön marasztalta az ellenfelet; ehelyett a pernyertesség-pervesztesség arányára és az előlegezett költségekre figyelemmel kellett volna arról egységesen rendelkeznie, jelen esetben kizárólag az alperes javára.

A felperes a fellebbezési eljárásban nagyobb részben pervesztéses lett, ezért a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján köteles perköltséget fizetni az alperes javára, melynek általános forgalmi adóval növelt összegét az ítélet tábla a pernyertesség arányára figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illeték (a 2 612 165 Ft fellebbezett értékre tekintettel 156 700 Ft) pervesztességéhez igazodó részét a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni; ez a kötelezettség az alperest a személyes illetékmentessége okán nem terheli.

Debrecen, 2010. május hó 14. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -